
Reformen

Forenklede Fælles Mål

**Nye Fælles Mål
bliver frivillige
det første år**

Læringskonsulenter
klar med bistand

Forenklede Fælles Mål – hvad ligger der i de nye mål?

2014

Hvorfor nye Fælles Mål?

Hvorfor?

- Målene bruges generelt ikke i dag
- Fælles Mål skal understøtte fokus på elevernes læringsudbytte – ikke aktiviteter og indhold - og fremadrettet være styrende for lærernes undervisning

Forenkling af Fælles Mål har to hensyn:

- *Forenkling og præcisering med fokus på elevens læring:* Væsentlig reducere og præcisere målene, så klart for lærer, elever/forældre mv., hvad eleverne skal kunne
- *Planlægningsredskab:* Mere konkrete mål, hjælp til progression mhp. at målene kan bruges i den daglige undervisning

Ændring af ramme – ikke indhold

Udgangspunktet er de eksisterende Fælles Mål 2009 med plads til ajourføring

De nye Fælles Mål!

- **Kompetencemål med underliggende færdigheds- og vidensmål:** Forenklede Fælles Mål skal skabe kobling mellem undervisningens indhold og elevens læring gennem systematisk sammenhæng mellem kompetencer, færdigheder og viden
- **Konkrete mål:** Forenklede Fælles Mål skal være konkrete mål, der mindsker 'oversættelsen' fra Fælles Mål til konkrete mål for den enkelte elev mest muligt
- **Faseopdelte mål:** Forenklede Fælles Mål skal understøtte læreren i arbejdet med progression
- **Dynamisk understøttende materiale:** Forenklede Fælles Mål skal være brugbart redskab i tilrettelæggelsen af undervisningen, fx eksempler på kompetenceopgaver, undervisningsmetoder, årsplan mv.
- **Fælles retning:** Forenklede Fælles Mål skal kunne forstås af alle (ledere, lærere, pædagoger, forældre og elever)

Læringsmål

Ramme for forenklede Fælles Mål er *Den danske Kvalifikationsramme for Livslang Læring*

- Kompetencer udvikles gennem viden, færdigheder samt holdninger og værdier i et gensidigt og vekselvirkende samspil
  - Viden omfatter faktuel viden, teoretisk og begrebslig viden, procedure- eller principviden og praksisviden
  - Færdigheder omfatter brug af tilegnet viden og knowhow til udførelse af opgaver og opgaveløsning
  - Kompetencer omfatter brug af viden og færdigheder (personligt, socialt og metodisk) reflekteret i en kontekst (samt attitude)

Ensartethed på tværs af fagene, uden at fagenes særlige karakter kompromitteres.

- Bred begrebsramme med fagspecifikke forståelser af begreberne.

Kompetencemål

- **Kompetencemål skal udtrykke *overordnede kompetence og progression i elevens læring***
  - Der formuleres et begrænset antal kompetencemål, der beskriver, hvad eleverne skal opnå af kunnen i fagets kompetenceområder (tidligere CKF'er) på udvalgte trin (eksisterende trinmål)
  - Elevens kompetencer beskrives ved ét kompetencemål pr. kompetenceområde pr. trin.
  - Hvert fag kan have 2 – 4 kompetenceområder afhængig af fagets omfang og bredde.
- ***Forenkling: Ex matematik – fra over 100 mål til 12 mål.***
  - Væsentlig reduktion skal tydeliggøre, hvad eleven skal lære i faget – både for lærere, forældre og elever.
  - Matematik – fra over 100 mål til 12 mål.

	3. klasses trin	6. klasses trin	9. klasses trin
Matematiske kompetencer	Eleven kan handle hensigtsmæssigt i situationer med matematik	Eleven kan handle med overblik i sammensatte situationer med matematik	Eleven kan handle med dømmekraft i komplekse situationer med matematik
Tal og algebra	Eleven kan udvikle metoder til beregninger med naturlige tal	Eleven kan anvende rationale tal og variable i beskrivelser og beregninger	Eleven kan anvende reelle tal og algebraiske udtryk i matematiske undersøgelser
Geometri og måling	Eleven kan anvende geometriske begreber og måle	Eleven kan anvende geometriske metoder og beregne enkle mål	Eleven kan forklare geometriske sammenhænge og beregne mål
Statistik og sandsynlighed	Eleven kan udføre enkle statistiske undersøgelser og udtrykke intuitive chancestørrelser	Eleven kan udføre egne statistiske undersøgelser og bestemme statistiske sandsynligheder	Eleven kan vurdere statistiske undersøgelser og anvende sandsynlighed

Færdigheds- og vidensmål

Færdigheds- og vidensmål er mål for, hvilken viden og færdigheder eleven skal tilegne sig for at opnå en kompetence, og en hjælp til lærerens arbejde med progression.

- Færdigheds- og vidensmål skal tydeliggøre den viden og de færdigheder, som er del af kompetencen.
- 'Målpar' af viden og færdigheder sikrer systematik mellem viden og kunnen.
- Konkretiseringsniveau skal mindske oversættelsesopgaven

Anvendelighed:

- De konkrete og systematiske færdigheds- og vidensmål er lærerens primære redskab

Færdigheds- og vidensmål

I. Færdigheds- og vidensmål ‘nedbryder’ kompetencemålene i *temaer* (‘målpar’)

- ‘Temaerne’ beskriver de byggeklodser af viden og færdigheder, kompetencen er bygget op af

II. Færdigheds- og vidensmål ‘nedbryder’ kompetencemålene i *faser* (progression):

- Faser giver bud på progression frem mod kompetencemål. Der formuleres en fase pr. klassetrin, der indgår i trinnet (fx 3 faser for 1.-3. klasse)
- Flexibilitet i tilrettelæggelsen af undervisningen: Faser er knyttet til trin for kompetencemål – ikke bestemt klassetrin.

NYE FÆLLES MÅL

	3. klassetrin	6. klassetrin	9. klassetrin
Matematiske kompetencer	Eleven kan handle hensigtsmæssigt i situationer med matematik	Eleven kan handle med overblik i sammensatte situationer med matematik	Eleven kan handle med dømmekraft i komplekse situationer med matematik
Tal og algebra	Eleven kan udvikle metoder til beregninger med naturlige tal	Eleven kan anvende rationale tal og variable i beskrivelser og beregninger	Eleven kan anvende reelle tal og algebraiske udtryk i matematiske undersøgelser
Geometri og måling	Eleven kan anvende geometriske begreber og måling	Eleven kan anvende geometriske metoder og beregne enkle mål	Eleven kan forklare geometriske sammenhænge og beregne mål
Statistik og sandsynlighed	Eleven kan udføre enkle statistiske undersøgelser og udtrykke intuitive chancestørrelser	Eleven kan udføre egne statistiske undersøgelser og bestemme statistiske sandsynligheder	Eleven kan vurdere statistiske undersøgelser og anvende sandsynlighed

	3. klassetrin	6. klassetrin	9. klassetrin
Matematiske kompetencer	Eleven kan handle hensigtsmæssigt i situationer med matematik	Eleven kan handle med overblik i sammensatte situationer med matematik	Eleven kan handle med dømmekraft i komplekse situationer med matematik
Tal og algebra	Eleven kan udvikle metoder til beregninger med naturlige tal	Eleven kan anvende rationale tal og variable i beskrivelser og beregninger	Eleven kan anvende reelle tal og algebraiske udtryk i matematiske undersøgelser
Geometri og måling	Eleven kan anvende geometriske begreber og måle	Eleven kan anvende geometriske metoder og beregne enkle mål	Eleven kan forklare geometriske sammenhænge og beregne mål
Statistik og sandsynlighed	Eleven kan udføre enkle statistiske undersøgelser og udtrykke intuitive chancestørrelser	Eleven kan udføre egne statistiske undersøgelser og bestemme statistiske sandsynligheder	Eleven kan vurdere statistiske undersøgelser og anvende sandsynlighed

**Tal og algebra
(3. kl.)**

Naturlige tal

Regnestrategier

Algebra

Eleven kan udvikle metoder til beregninger med naturlige tal

1.	Eleven kan anvende naturlige tal til at angive antal og rækkefølge	Eleven har viden om enkle naturlige tal	Eleven kan addere og subtrahere enkle naturlige tal	Eleven har viden om strategier til addition og subtraktion	Eleven kan opdage systemer i figur- og talmønstre	Eleven har viden om enkle figur- og talmønstre
2.	Eleven kan anvende flercifrede naturlige tal til at angive antal og rækkefølge	Eleven har viden om naturlige tals opbygning i titalssystemet	Eleven kan udvikle metoder til addition og subtraktion med naturlige tal	Eleven har viden om strategier til hovedregning, overslagsregning, regning med skriftlige notater og digitale værktøjer	Eleven kan beskrive systemer i figur- og talmønstre	Eleven har viden om figur og talmønstre
3.	Eleven kan genkende enkle og brøker i hverdags-situationer	Eleven har viden om enkle decimaltal og brøker	Eleven kan udvikle metoder til multiplikation og division med naturlige tal	Eleven har viden om strategier til multiplikation og division	Eleven kan opdage regneregler og enkle sammenhænge mellem størrelser	Eleven har viden om sammenhænge mellem de fire regningsarter

Dynamisk understøttende materiale

Mål kan ikke stå alene: Udvikling af understøttende materiale, der er knyttet til målene:

- ***Generel vejledning om målstyret undervisning*** (arbejdet med læringsmål, herunder undervisningsdifferentiering, evaluering mv.)
- ***Fagspecifik vejledende materiale knyttet til de konkrete mål:***
  - Byggeklodser til planlægning, gennemførelse og evaluering af undervisningen
  - Udvikling af eksemplariske undervisningsforløb mv. (Udvikling af fagene)

NYE FÆLLES MÅL

Tal og algebra (1. - 3. kl.)		Tal		Regnestrategier		Algebra	
Eleven kan udvikle metoder til beregninger med naturlige tal	1.	Eleven kan anvende naturlige tal til at angive antal og rækkefølge	Eleven har viden om enkle naturlige tal	Eleven kan addere og subtrahere enkle naturlige tal	Eleven har viden om strategier til addition og subtraktion	Eleven kan opdage systemer i figur- og talmønstre	Eleven har viden om enkle figur- og talmønstre
	2.	Eleven kan anvende flercifrede naturlige tal til at beskrive antal og rækkefølge	Eleven har viden om naturlige tals opbygning i titalssystemet	Eleven kan udvikle metoder til addition og subtraktion med naturlige tal	Eleven har viden om strategier til hovedregning, overslagsregning, regning med skriftlige notater og digitale værktøjer	Eleven kan beskrive systemer i figur- og talmønstre	Eleven har viden om figur- og talmønstre
	3.	Eleven kan genkende enkle decimaltal og brøker i hverdagssituationer	Eleven har viden om enkle decimaltal og brøker	Eleven kan udvikle metoder til multiplikation og division med naturlige tal	Eleven har viden om strategier til multiplikation og division	Eleven kan opdage regneregler og enkle sammenhænge mellem størrelser	Eleven har viden om sammenhænge mellem de fire regningsarter

Tal og algebra

Tal og algebra (1. – 3. klasse)					
Mål (1. fase)	Udfordringsopgaver	Elevmål	Undervisningsforløb	Undervisningsmateriale	Evalueringsopgaver
<p><i>Eleven kan anvende naturlige tal til at beskrive antal og rækkefølge</i></p> <hr/> <p><i>Eleven har viden om enkle naturlige tal</i></p>	<p><i>Eksempel I.</i> Vinduespudseren vil gerne vide, hvor mange vinduer, der på skolen. Tegn og forklar, hvordan du fandt ud af det.</p> <p><i>Eksempel II.</i> I gamle dage brugte romerne nogle helt andre tal, end vi gør i dag. Find ud af, hvordan de er opbygget. Sæt romertal på en tallinje</p>	<p><i>Eksempel I.</i> Jeg kan tælle ting.</p> <p><i>Eksempel II.</i> Jeg kan tælle baglæns.</p> <p><i>Eksempel III:</i> Jeg kan skrive de små tal, så andre kan læse dem.</p> <p><i>Eksempel IV.</i> Jeg kan sætte tal i rækkefølge.</p> <p><i>Eksempel V.</i> Jeg kan sætte tal på en tallinje.</p>	<p>Ex på undervisningsforløb om gruppering af antal og rækkefølge</p> <p>Bevægelsesspil</p> <p>...</p>	<p>Link til læremidler (Materialedatabasen)</p> <p>Links til youtube, eksempler på opgaver, tekster mv.</p>	<p><i>Hvor mange centicubes er i bunken (fx 35): Iagttag om eleven tæller fortløbende eller grupperer først.</i></p> <p>Niveau I. Eleven tæller fortløbende</p> <p>Niveau II. Eleven grupperer med 2,5 eller 10</p> <p>Niveau III. Eleven grupperer med og ændrer gruppering på baggrund af spørgsmål: Kan du gøre det flere måder?</p> <p>...</p>

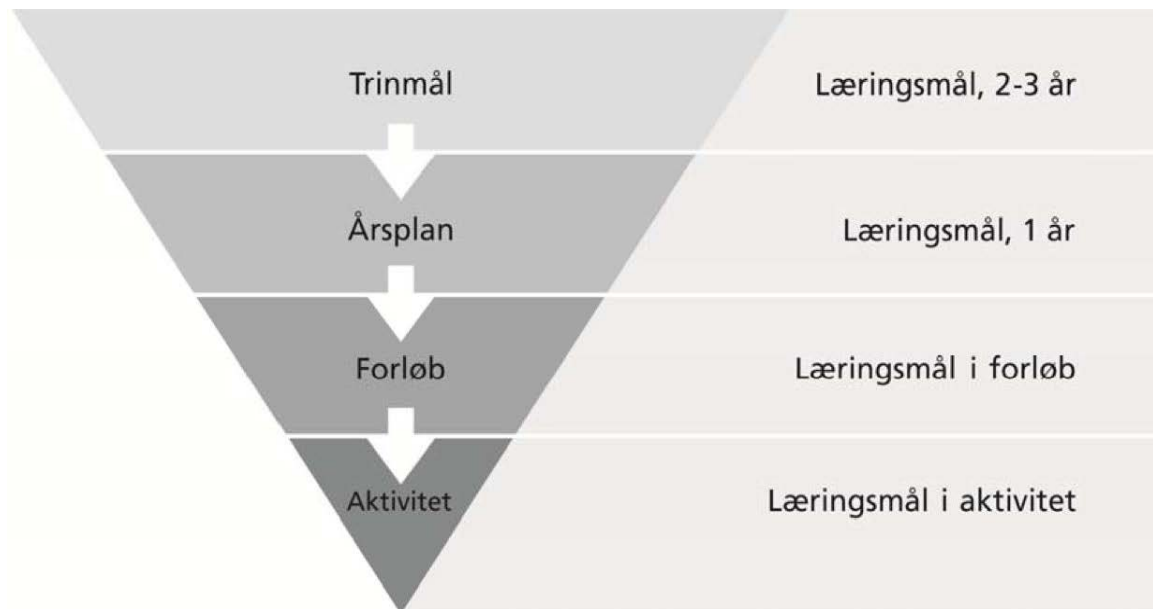

Matematisk opmærksomhed

Eleven kan anvende tal og geometrisk sprog i hverdagsituationer

Tal		Antal		Figurer og mønstre		Sprog og tanke		It	
Eleven kan læse og ordne etcifrede naturlige tal	Eleven har viden om talsymbolerne og deres ordning	Eleven kan bestemme antal i hverdagsituationer	Eleven har viden om metoder til antalsbestemmelse	Eleven kan gengive og beskrive enkle figurer og mønstre herunder med digitale værktøjer	Eleven har viden om enkle geometriske figurer og mønstre	Eleven kan anvende enkle forklaringer i forbindelse med placering og størrelse	Eleven har viden om enkle matematiske begreber	Eleven kan lege med matematiske programmer	Eleven har viden om enkle funktioner i digitale medier

Målstyret undervisning

Indhold på den ny EMU

Mål

- Kompetencemål (2 – 3-årige læringsmål)
- Færdigheds- og vidensmål (1-årige læringsmål)

Vejledende materiale

- Generel vejledning om målstyret undervisning (tekst)
- Fagspecifikke læseplaner (tekst)
- Fagspecifikke undervisningsvejledninger for fagene (tekst),
- Eksempler på mål for de dygtigste
- Eksempler på mål, hvor Fælles Mål er oversat til elev-mål ('jeg kan').
- Eksempler på undervisningsmetoder, som kan anvendes ifm. undervisning mod et bestemt mål
- Links til læremidler
- Eksempler på evalueringsredskaber, herunder kompetenceopgaver i tre niveauer og andre evalueringsredskaber/metoder, som læreren kan anvende til at vurdere, om en elev har nået sit læringsmål
- Eksemplariske undervisningsforløb (regi af ressourcecenter)

- <http://sorthvid.dk/prototyper/UVM/vidensportal/testprototype/sart.html>
- <http://sorthvid.dk/prototyper/UVM/vidensportal/presentation/>